

Dieblig opgave den hele Sag at faae et Andragende ind til Rigsdagen, og bleve staaende ved at anmode mig om at tage mig af Sagen, det vil altsaa sige for mit personlige Vedkommende, en Berettigelse, som jeg haaber at kunne gjøre Brug af naar jeg vil, og som jeg ikke har gjort Brug af, netop fordi jeg vilde være yderst vaersom i denne Sag, netop fordi jeg ikke vilde bringe Bevægelse i en Sag af en saa tvivlsom Natur. Hvorledes nu Sagen videre har udviklet sig, og hvorledes Dommen er falden, det er Thinget bekendt, og derpaa skal jeg ikke indlade mig med et eneste Ord. Kun skal jeg gjøre den undskyldende Bemærkning for alle Vedkommende, at i et Land, hvor det i en lang Række af Aar har været betragtet som en Offentliggjørelse at spørge den vedkommende Øvrighed, om man maatte offentliggjøre, kommer man let til ikke skarpt at holde udfilt fra hinanden disse forskjellige Begreber, om hvad der er Gjerning og hvad der ikke er Gjerning, hvad der er Formaal og naar Formaalet er sluppet. Naar jeg nu vender mig til selve Sagen i dens Almindelighed, saa har det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Hall) fuldkommen Ret, naar han siger: dersom den vedkommende Foresatte nægter at paategne et Andragende, saa kan den Undergivne klage; men han fremhævede ikke, at denne Klage kan han ogsaa kun afgive igjennem sin nærmeste Foresatte (Hør!), og dersom denne nærmeste Foresatte nu holder denne Klage tilbage, saa er den Udvei, som staaer aaben, meget tvivlsom. (S. A. Hanssen: Saa kan han klage igjen!) Det skal være mig kjært at faae at høre, at den ikke er tvivlsom, og det vil jeg vel faae at vide, siden det ærede Medlem ryfter paa Hovedet. Jeg mener nu, at Sagen ikke bør være tvivlsom; thi enten har den Vedkommende ikke Ret til at gjøre det uden paa Grund af, at vedkommende Skrift indeholder noget Ulovligt, Utilladeligt eller Utilbørligt, og saa vil han gjøre rigtigt i, strax paa Stedet at sætte den Paagjældende under Tiltale, eller ogsaa troer jeg, han vanskelig tør eller kan eller bør nægte sin Paaskrift; men her kommer egentlig Hovedspørgsmaalet. Det hedder i Lovgivningen:

„sine nærmeste Foresatte“; derved synes de Vedkommende her at have forstaaet alle de Foresatte, som findes foran den Paagjældende, der har Klage eller Anke at indgive, lige til det høieste Stadium, og at det først derefter skulde kunne komme til Rigsdagen; deri troer jeg det er, at den urigtige Opfattelse ligger. Saa snart de have faaet den nærmeste Foresattes Paategning, foreskriver jeg mig, at Andragendet maa kunne komme til Rigsdagen. Man maa vel lægge Mærke til, at her har atter og med Almelighed bestaaet en Forvirring i Begrebet. Klager og Andragender af denne Natur ere i sin Tid fremsorte meget hyppigt for Kongen; men da Kongen paa eensgang var Repræsentant for Kongemagten og tillige den commanderende General, altsaa som saadan sin egen Underfaat, har det aldrig været rigtigt klart for de Vedkommende, hvornaar Klagen eller Andragendet gik til Kongen, og hvornaar den eller det blot gik til vedkommende militaire Foresatte. Der er kun eet Tilfælde, hvor det er blevet Klageren klart, at han havde en directe Adkomst til Statsoverhovedet, efter at have meldt det for sine nærmeste Foresatte; det var ved Revuer. Ved Revuerne kunde Soldaten, efter at have meldt for sine Foresatte, at han ønskede at fremsøre en Klage eller et Andragende for Kongen, komme til at træde ligesom for dennes Person og levere Andragendet til ham personlig. Dette foreskriver jeg mig, maa være en Analogie, som med Hensyn til Rigsdagen for Fremtiden maa følges i Sager af denne Natur. De Sager, der saaledes kunne komme til Rigsdagen, kunne jo dog kun være saadanne, hvor Soldaten som Borger finder, at den Lovgivning, der bestaaer til hans Beskyttelse, uden Lovs Mellemkomst er bleven overtraadt af de Foresatte. Ved en mellemkommende Lov maa vi her forstaae ikke alene den Lov, der er gaaet igjennem den hele Lovgivnings Myndighed, men ogsaa den, der udkommer som foreløbig Lov, ja selv i militaire Forhold den anordningsmæssige Lov, som har faaet en fuldstændig Bekjendtgjørelse. Antager altsaa den Undergivne, at hans lovlige Ret, den Ret, som bestaaer i Genhold til de virkelig tilstedeværende Love, er krænkede, maa han kunne benytte sin